

Народний депутат України Оксана КАЛЕТНИК: «Владі потрібні прозорість і діалог»

– Як політична нестабільність вплинула на процес підготовки й розгляду бюджету в парламенті?

– Топтання на місці, тобто тривале неухвалення бюджету Верховною Радою, яке ми спостерігали, – це проблема внутрішньої безвідповідальності. Бюджет відображає наші плани й очікування, уміння в матеріальному світі планувати майбутні кроки навіть за складної політичної ситуації. Прикро, що ми живемо «на авось», думаємо, ніби наявні проблеми самі собою розсмокчуться. Невміння ставити цілі як для себе особисто, так і для країни й попри все їх досягти призводить до того, що ми не маємо жодного результату й життя розпоряджається за нас.

У сучасній Україні немає культури діалогу, коли ми не просто сідаємо за стіл переговорів, а йдемо на поступки для задоволення спільних інтересів. Так само й обговорення проекту бюджету було дуже політизованим. Якщо депутати думали насамперед про свої виборчі округи, то розпорядники бюджетних коштів – міністерства й відомства, сформовані за принципом політичного квотування, – про відстоювання виключно своїх інтересів як найпріоритетніших.

Нині в суспільстві домінує позиція: давайте поміняємо одних політиків на інших. Але такий підхід не спрацює, якщо ми не змінимо саму систему влади, принципи управління. За час роботи в бюджетному комітеті я зробила висновок: влада й опозиція чудово розуміють, де знаходиться ахіллесова п'ята одна одної. Їхня тактика в уряді – закріпитися, зачинити всі двері й не розповідати, хто що там робить. Відкритість означатиме, на їхню думку, більші напад-

В інтерв'ю «Вічу» Перший заступник Голови Комітету з питань бюджету розповіла, чого варто очікувати від головного фінансового документа країни, як закритість урядових органів заважає системним змінам в економіці України, а також про тактику влади й опозиції, які чудово знають ахіллесову п'яту одна одної.

ки й критику противників, коли жодних аргументів і пояснення логіки дій Кабміну ніхто не захоче чути.

Тактика опозиції – розхитувати ситуацію й смикати за потрібні ниточки, а коли влада завалиться, спробувати швидко застрибнути на її місце. Оскільки в кабмінівському кріслі пощастить сидіти недовго, думають не про стратегію роботи, а як швидко щось повитягувати. Осць цю логіку поведінки й слід міняти, адже всі розуміють: у такій чехарді шансів зробити якісні зміни немає.

– Як оцінюєте реалістичність основних макроекономічних, закладених у бюджеті-2014?

– Якщо проаналізувати тенденції попередніх років, ми побачимо, що уряд регулярно планує велике зростання ВВП, і хоча фактичні цифри виявляються меншими за прогнозовані, зростання все одно є. На 2013 рік ми розраховували на ВВП у розмірі 1,57 трильйона гривень, а отримали десь 1,45 трильйона. На 2014 рік заплановано вже 1,65 трильйона – це дуже великий стрибок, тобто ВВП має зрости в реальному виразі не менш як на 10 відсотків, а не на 3, як передбачено в держбюджеті. При цьому розмір нашого зведеного кошторису становитиме 34 відсотки від ВВП, а в країнах із лояльним фіскальним режимом цей показник – 20–25 відсотків.

На практиці це означає, що уряд запланував зростання податкового пресингу. Це «прекрасний» спосіб погасити бажання підприємців розвиватися, створювати робочі місця, виходити на нові ринки. Влада чомусь перебуває в ілюзіях: якщо теперішніх притиснемо, на їхньому місці з'явиться новий бізнес. Але, дивлячись на такі тренди, наступні стають обережніші, роблять висновок: стабільності не буде, а владі не можна вірити. Замість довгострокових проектів приходять короткострокові, а це завжди спекулятивний капітал. У результаті ми бачимо відсутність справді системних змін в економіці, зростання тенденції, коли бізнес намагається прогресувати в конкуренції за адмінресурс. Чому ж у нас така системна корупція? Бо які умови даємо, такі результати й отримуємо. Скажімо, бюджетом-2014 призупинено норми Податкового кодексу зі

зменшення ставки ПДВ, до 2015 року відкладено зниження ставки податку на прибуток підприємств. Я виступала критиком таких непослідовних дій, адже з реальним сектором економіки необхідно поводитися акуратно.

Зрозуміло: щоб прийняти бюджет, треба схилити на свій бік певну кількість гравців, які беруть участь у підготовці й розгляді документа. Це закінчується нереальним збільшенням видатків головного фінансового документа країни.

Показник дефіциту цього бюджету – майже 71,6 мільярда гривень, або 4,3 відсотка від ВВП – є одним із найбільших за часів незалежності України. Якщо економіка України не здобуде «шалених» перемог і не досягне запланованих у макропрогнозі показників зростання, уряду все-таки доведеться повернутися до вирішення питання структурних змін у видатках бюджету. Незайвим буде нагадати, що, згідно зі статтею 54 Бюджетного кодексу, невиконання плану доходів більш як на 15 відсотків означає перегляд державного кошторису – згортання закладених «хотілок».

– За рахунок чого планується наповнювати доходну частину бюджету?

– Найбільший приріст доходів держбюджету очікується за такими показниками: додаткові надходження від збору за використання природних ресурсів – на 0,57 мільярда, податку на доходи фізичних осіб – на 0,27 мільярда, ПДВ – на 41,4 мільярда, екологічного податку – на 1,97 мільярда, акцизу – на 3,9 мільярда, митних зборів – на 1,39 мільярда, а також збору за використання радіочастотного ресурсу – на 3,04 мільярда.

Водночас Міністерство доходів і зборів розуміє: стагнація економіки призводить до того, що реальні доходи підприємств знижуються. Тому в держбюджеті закладено зменшення податку на прибуток підприємств на 8,3 мільярда гривень.

– Фінансування яких галузей викликає у вас найбільше занепокоєння?

– Насамперед аграрно-промислового комплексу, який усі вважають стратегічною галуззю України.

